

KRISTA ANDREA JØRGENSEN FØDT JAKOBSEN

Krista som 3, 48 og 66 årig sammen med sine "hovedværker" Kongenshus Hotel og Visby Kro

Risskov tirsdag d. 2. marts 2021

I dag er det 29 år siden min mor døde. Dengang skrev jeg nogle mindeord som siden har forputtet sig. Derfor har jeg nu, i relation til arbejdet med min hjemmeside "larsjorgen.dk", omhandlende min mors og andre nære slægter samt mit liv i øvrigt... skrevet en ny nekrolog der, som et resume, kan bidrage med et samlet overblik for de billeder og tekster der ellers er anvendt om hende på hjemmesiden.

Med venlig hilsen
Lars Jørgen Jakobsen

NEKROLOG

Risskov mandag d. 2. marts 1992

Pensionatsværtinde Krista Andrea Jørgensen, min mor, er i dag mandag den 2. marts 1992 død efter kort tids sygdom på Aabenraa Sygehus. I de seneste år har min mor ganske vist trukket sig mere og mere tilbage grundet "vrøvl" med maven, som altså nu har vist sig at have været mavekræft. Dette til nogen overraskelse for familien og andre, men nok ikke for hende selv! Krista var en stærk kvinde og hun har ikke ønsket, at lade sin sidste tid præge af gråd og elendighed... Som i livet, "kunne" hun selv! Også her ved slutningen.

Krista blev født som den midterste af en søskendeflok på syv på et lille husmandssted på Dalsgaard Mark i Hørup Sogn den 2. juli 1924. Her voksede hun ligeledes op som et kært og arbejdsomt familiemedlem således, at hendes kælenavn "Nutte" også holdt livet ud.

Der var stor knaphed i barndomshjemmet hvor faren, udover at passe de 11 tønderland med tilhørende dyrehold også kørte med mælk til mejeriet. I de kriseramte 1930er udnyttede familien desuden grøftekanter og gårdsplads til grøntsags dyrkning og opfodning af fjerkræ og kaniner etc.

Dette var en livsform som kom til at sætte sit præg på hele Kristas virke, hvor hun kreativt altid forstod at skabe værdier ud af enhver situation. Som barn var det eksempelvis utænkeligt at hun kunne få et stykke købelegetøj. Den slags lavede man selv af hvad man nu kunne finde i naturen eller blandt kasserede sager, og her var det, at Nutte åbenbarede sine helt specielle kreative evner. Til hendes søskendes lettere forargelse fandt hun således ud af, at lave fantasifulde dekorationer af indtørret hønselort! De kunne faktisk fremstå i de flotteste blandede farver, som sat op på rette vis kunne imponere enhver beskuer! Tanken var som hentet fra H C Andersens historie om "Gartneren og Herskabet" med den smukke kålblomst i hovedrollen... men den havde hun næppe læst.

Det var dog ikke altid, at tingene forløb lige succesfuldt! Som da hun som lille 7årige skolepige havde fundet et hult træ i "æ bette skov" på vej til skolen i Kjellerup. Den kunne bruges som skatkammer tænkte Nutte. Det forholdt sig nemlig sådan, at hun som skolepige var begyndt at få sin egen madpakke med, og den var næsten bedre end det hun fik derhjemme, for hendes mor Sine var opmærksom på, at en ringe madpakke kunne skade et barns omdømme! Men med al den "rigdom" kom Nutte hurtigt på gode idéer som, at gemme sin livret... æggemaden i det hule træ! Det gjorde hun så hver dag i et par uger, for så, i sidste ende at holde et mindre orgie med rigeligt af æggemadder! Men ak, på denne måde lærte Nutte så om tingenes forgængelighed, og at den der gemmer til natten gemmer til katten... her i form af snegle og andet kryb der holder til i hule træer!

Dette, at spare sammen, ophørte hun dog ikke med! For penge kunne holde sig langt bedre end æggemader, og det gennemskuede Nutte... så da hun som 13årig havde skaffet sig et job som opvasker og rengøringspige på en lille danssepavillon ved Hinge Sø nær Dalsgaard, da gemte hun så meget hun kunne af sin løn indtil hun, endelig en dag, kunne drage ind på torvet i Kjellerup! Der købte hun sig et par fine knaldrøde sko af en slags som sagtens kunne gøre stort indtryk ude i verden! Om dette skete vides bare ikke, for ved sin hjemkomst var far Søren blevet rasende på hende... sådan at strø om sig med penge til den slags flitterstads! Han havde hellere set, at hun havde spurgt ham så han kunne lære hende, at bruge dem fornuftig! Men her var mor Sine trådt i karakter... ikke tale om! Krista var sin egen herre... og Sine var forud for sin tid!

Efter en nærmest uovervindelig sorg over sin søsters Gerdas død af skarlagensfeber i 1937, og efterfølgende sin egen konfirmation, var Nutte blevet til den voksne Krista, der kom rigtigt ud at tjene, og nu som "ung pige i huset" i Kjellerup... og siden som køkkenpige på en landbrugsskole i Levring, før hun skiftede til et pensionat i Silkeborg og videre til små spisesteder i Aarhus hvor hun som 20årig fødte en sund og rask dreng. Det var mig, og jeg endte med at blive hendes eneste barn.

Som enlig mor nær slutningen af 2. Verdenskrig var der ikke megen hjælp at hente, og der var et samfundsmæssigt stort pres på for, at hun skulle bortadoptere. Men med familiens opbakning og hjælp fra en kærlig plejefamilie i Risikov fik hun ro på situationen, og sig selv etableret som køkkenchef på Kroen i Krogen i Aarhus. Efter tre år holdt denne situation dog ikke længere! Der var simpelthen brug for at skabe et selvstændigt hjem, og i et forsøg på dette tog Krista derfor nogle jobs som husholderske hos enlige ungarke eller enkemænd på landet. Det fungerede rimeligt, men uden helt at opfylde Kristas faglige ambitioner. Der skulle noget andet og mere til, og det blev til køkken- og oldfruejobs i det Midtjyske samt på Badehotellet i Løkken og Jespersens Hotel i Lemvig indtil en mere blivende position som køkkenchef på et Hotel i Struer dukkede op.

I Struer mødte Krista hoteldirektøren Valdemar Jørgensen! Ham giftede hun sig med, og sammen drev de det gamle Hotel Struer videre som et familiehotel med restaurant, dansant, slyngelstue og masser af personale... indtil de solgte hele moleviten, og overtog forpagtningen af byens hensygnende forsamlingshus "Folkets Hus". De døbte det straks om til "Teglgården", som de peppede op og i øvrigt videreudviklede med dansanter og diverse underholdningsprojekter af folkelig karakter, samtidig med at alle oprindelige aktiviteter som banko og danseskoler, udstillinger etc. fortsatte. Teglgården blev til en kæmpesucces, både for det nye iværksætterpar, men allermost også for Struer by hvor stedet nærmest dannede midtpunkt for høj som lav i de næste mange år.

Som altid afledte succes mere succes og Krista og Valde overtog desuden forpagtningen af det nærdøde hotel på Alheden, Kongenshus Hotel, hvor Kong

Frederik IX året før i 1953 netop havde medvirket ved indvielsen af den nye Mindepark for Hedens opdyrkere. Bygningerne til hotellet var opført i 1913 og stod, så at sige urørte fra den tid, uden nogen former for moderne faciliteter... så også her indledtes opgaven med en total istandsættelse og modernisering. Efter åbningen i 1955 udviklede hotellet sig da også hurtigt til et af Midtjyllands fineste spisesteder. Stedets ånd og service tiltrak gæster og selskaber fra det ganske land, parallelt med etableringen af et stort stampublikum fra hele lokalområdet med byerne Skive, Viborg og Herning i spidsen. Ja, og det var selvfølgelig Krista der stod for køkkenet, og gode venner kaldte hende nu for Hedens Dronning.

I 1968 trak parret sig tilbage fra Kongenshus for at puste lidt ud på den ny erhvervede nedlagte skole i nabolandsbyen Grønhøj. Her havde de planer om at handle med ægte tæpper og antikviteter fra den gamle skolestue! Men midt under forberedelserne døde Valdemar ved en hjerneblødning, og Krista stod alene tilbage som en 44årig enke! Hun kunne ikke se sig selv som tæppehandler og tog i første omgang et job som økonoma på militærnægterlejren i Kompedal, hvor hun oplevede og taklede et helt andet klientel, end hvad hun havde været vant til i en turbulent tid, hvor især de mest kulturradikale elementer prægede institutionen... men så mødte hun en mand!

Denne mand har ikke efterladt sig et navn, men han overtalte Krista til at købe en mangeårig nedlagt kro langt nede i det Sønderjyske, Visby Kro... 8 kilometer nord for Tønder. Manden var en del af projektet, og de nåede sammen at optræde en enkelt gang i pressen, og så døde også han! Det var naturligvis sørgeligt, men nu var spillet jo sat i gang, og det ville være den rene ruin for Krista at opgive uden kamp, og var der noget hun nødtigt gjorde, så var det at tabe på en investering. Hun tog kampen op, og i løbet af et par år fik hun skabt en kro med rivende omsætning med såvel enkeltgæster som selskaber i restaurant og sal, samt de daglige lokale stamgæster i krostuen. Hurtigt gik det og trykket blev da også så stort at hun i 1978 valgte at sælge hele etablissementet til en nydannet kvindehøjskole.

I anledning af denne handel fik hun besøg af Danmarks Radios TV. De ville gerne høre hvordan denne selfmade kvinde så på situationen med den forestående nye form for kvindeligt ejerskab på stedet! Nu var Krista jo efterhånden blevet en af de gode gammeldags kvinder med hår på brystet, og som aldrig havde ladet sig skræmme af nogen mand, men bare havde brugt dem når det var nyttigt. Hun svarede, at det da så spændende ud, og at det var imponerende med de mange planer hun havde hørt kvinderne bag højskolen tale om... men hun kunne da ikke dy sig for at levere en sarkastisk bemærkning om da hun, som enlig kvinde mødte frem ved undertegningen af salgsaftalen! Ind på kroen ankom samtidig hele det kvindelige købesjak... men nu sammen med en mand som viste sig, at være den person der skulle skrive under på

deres vegne! Krista var glad for at have solgt til en fornuftig pris, men det var nok så som så med respekten for de forkælede kvindesagskvinder fra storbyen! Miljøet var dog ikke noget der kunne overraske Krista, hun kendte i al beskedenhed godt til højtragende tale og flotte armbevægelser! Hun havde ikke for ingen ting en ung fremstormende anarkist af en søn med store nybagte arkitektambitioner rendende rundt oppe i Aarhus.

Efter kroeventyret i Visby købte Krista en forfalden ejendom ved navn Åkjær beliggende ved Arn Å i Alslev syd for Løgum Kloster. Her ville hun rekreere sig og foretage en strategisk tilbagetrækning fra det pulveriserende restaurationsliv... nu som pensionatsværtinde. Nok en gang begyndte hun med at bringe et for sømt hus frem til en moderne standard, indrettet med hyggelige gæstestuer i stueetagen og dejlige værelser i tagetagen, medens hun selv beboede noget der kunne ligne en lille toværelses lejlighed i den ene gavlende. Herfra service-rede hun et blandet klientel af pensionatsgæster bestående af tidligere kunder fra Kongenshus og Visby blandt hvem hun nu nød titlen "Marskens Dronning", samtidig med at hun også havde diverse tilrejsende håndværkersjak boende. Til at hjælpe sig havde hun sin mangeårige kæreste Bjørn boende. Han døde imidlertid i slutningen af 1980'erne. Skønt han egentlig nok havde givet hende store ærgrelser, så betød Bjørns død alligevel at Krista følte sig ensom og hun mistede gnisten. Men også den situation forstod hun at takle, og for fortsat at have et menneskeligt samspil kørende engagerede hun sig nu som løse medhjælper blandt folkene inde på Hotel Løgumkloster.

I sine sidste år puslede hun med planer om at flytte tilbage til Aarhus, og der blev set på et par muligheder, men hendes sygdom og død kom hende i forkøbet. Krista eller Nutte var et fantastisk menneske med et noget nær ukueligt gåpåmod, som hun på dygtigste vis fik omsat... ikke bare til gold formuepleje, men i endnu højere grad til storslåede kreationer af højtbelagt smørrebrød, vilde retter hentet fra de hemmeligste kogebøger og så velsmagende at folk kom igen og igen... og så kunne de også godt få tilbudt et af hendes hjemmelavede stearinlys eller nisser til julepynt! For ikke også at tale om hendes juledekorationer som kunne strække sig fra de fineste ting i nips til hele træstammer begroet med mos og lav "smidt" hen ad et langt bord, der samtidig kunne være dækket til en overdådig jagtmiddag med sølvfade og læssevis af det kongelige mussel-malede med blondkant og rækker af krystalglas til al perlevandet!

Kun er det skammeligt, at det knap nok er blevet forevigt. De billeder hun selv tog er gået til under flytninger og jeg? Jeg tog nærmest ingen... jeg har set så meget, at jeg betragtede hendes "værker" som uforgængelige virkeligheder!

Nu er min mor og hendes verden borte og savnet.
Æret være Kristas / Nuttes minde.

Jørgen